

Warszawa, 30 marca, 2022

Szanowny Pan
Prof. Jacek Chlebny
Prezes
Naczelnego Sądu Administracyjnego

LIST OTWARTY

Proszę przyjąć gratulacje z okazji objęcia przez Pana urzędu Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego. Mamy nadzieję, że Pana dziełem będzie naprawa jednego z najważniejszych filarów praworządnego państwa, jakim powinno być sprawne sądownictwo administracyjne, w którym zdecydowana większość rozpoznawanych spraw, to skargi obywateli na decyzje dotyczące podatków.

Wobec niejasnych przepisów podatkowych, w 2016 roku wprowadzona została do „Ordynacji podatkowej” zasada *in dubio pro tributario*, którą sądownictwo administracyjne powinno stosować z urzędu dla konstytucyjnej ochrony praw obywateli. Wprowadzenie jej dowodzi, że już wtedy sądy, zamiast chronić prawa obywateli, wspomagały działania administracji, która ma naturalną skłonność do nadużywania uprawnień oraz swojej urzędowej przewagi.

Zasada *in dubio pro tributario* miała zatrzymać przerwianie na obywateli negatywnych konsekwencji złej jakości przepisów oraz uruchomić proces naprawy prawa podatkowego. Niestety, zasada ta jest niezwykle rzadko stosowana przez sądy, które nadal nie dostrzegają, że główną przyczyną sporów jest pogarszająca się jakość przepisów prawa. Dodatkowo w tej sytuacji sądy dokonują niemal zawsze profiskalnej wykładni wieloznacznych przepisów, czym nie wywiązują się ze swego podstawowego zadania, jakim jest ochrona praw obywateli.

Ważną instytucją prawa podatkowego jest przedawnienie zobowiązań, które nie może być fikcją. Nie jest ono „prezenterem” dla unikających płacenia należnych państwu danin. Jego zadaniem jest wymuszenie sprawnej i zgodnej z prawem pracy administracji. Nadal fiskus, za akceptacją sądu, skutecznie wykorzystuje wiele „wytrychów” i zbliżający się termin przedawnienia traktuje jako powód do przerwania lub zawieszenia jego biegu. Ważna, ale spóźniona o ponad 10 lat, była uchwała I FPS 1/21 z 2021 roku. Ograniczyła ona wszczynanie postępowań karnych skarbowych bez żadnych ku temu podstaw, a jedynie dla zawieszenia biegu przedawnienia, aby ukryć urzędniczą opieszałość. Niezbędnej zatem

uchwały NSA wymaga potwierdzenie, że przedawnienie zobowiązania w ustawowym terminie jest zasadą, a jego przerwanie lub zawieszenie jego biegu jest wyjątkiem i nie może być powszechną praktyką.

Pilnej uchwały także wymaga zatrzymanie praktyki sądów przyzwalającej na nakładanie podatku dochodowego w sytuacji, gdy nie doszło do przysporzenia w majątku obywatela. Niestety wiele jest przykładów kreowania przez sądy linii orzeczniczych, nakładających podatek na podstawie interpretacji przepisu wyrwanej z kontekstu. Dzieje się tak zwłaszcza w stosunku do spraw zwykłych obywateli.

Porażką sądownictwa administracyjnego jest, jakże wstydliva, sprawa tzw. ulgowiczków meldunkowych. Przez 7 lat oddalono ponad 1000 słusznych skarg obywateli w tej materii. Do zaprzestania przez sądownictwo administracyjne karania obywateli za złej jakości prawo doszło dopiero po zaangażowaniu się Fundacji Praw Podatnika. Dlaczego zatem do dnia dzisiejszego nie wyciągnięto wniosków z powtarzających się spraw dotyczących ulgi meldunkowej, zwłaszcza, że obecna ulga mieszkaniowa, która ją zastąpiła wywołuje tysiące niepotrzebnych sporów każdego roku?

Podobnie jak Panu zależy nam na odbudowie zaufania do sądów administracyjnych jako sądów powołanych do kontroli organów władzy, a nie obywatela. Zmianę tę można rozpocząć od zweryfikowania uchwały FPS 6/04, która pozbawiła obywateli zagwarantowanego w ustawie prawa do zapoznania z materiałem przed wydaniem decyzji. Uchwała ta jest nadal stosowana, pomimo podpisania przez Rzeczpospolitą Polską Karty Praw Podstawowych.

Szanowny Panie Profesorze, deklarujemy pomoc w dziele naprawy sądownictwa administracyjnego, które powinno być gwarantem praw obywateli oraz ich skutecznej obrony przed administracją często nadużywającą swej pozycji.

Z poważaniem,

Dr	Andrzej	Anusz	Instytut Józefa Piłsudskiego w Warszawie
Dr	Tomasz	Dangel	
Dr	Bogusław	Feder	Akademia Liderów
Prof.	Grzegorz	Górski	Kolegium Jagiellońskie
Prof.	Robert	Gwiazdowski	Uczelnia Łazarskiego

	Marek	Isański	Fundacja Praw Podatnika
Prof.	Hubert	Izdebski	SWPS
Prof.	Antoni	Kamiński	ISP PAN
Dr	Piotr	Kładoczny	WPiA UW
Prof.	Andrzej	Kondratowicz	SWPS
Prof.	Jacek	Koronacki	IPI PAN
Dr	Tomasz	Kozłowski	Fundacja Praw Podatnika
Radca	Robert	Krasnodębski	
Prof.	Witold	Kwaśnicki	Uniwersytet Wrocławski
Prof.	Marek	Rocki	SGH
	Andrzej	Sadowski	Centrum im. Adama Smitha
Dr	Henryk	Siodmok	Centrum im. Adama Smitha
	Leszek	Stall	Stowarzyszenie Wolnego Słowa
Adw.	Jan	Stefanowicz	Kancelaria „Juris”
Prof.	Michał	Wojciechowski	UWM